

VASÁRNAPI MAGAZIN

Vincze
András

ÜVEGVÁGÓ

Ismerősöm — aki üvegmozai-
kokat készít üres órában — egy
kiadás eladás után pénzt érezve
zsebében, elhatározta, hogy most
már véget vet a kereskedésnek
gök primitív korszakának és vesz
gyémánt üvegvasgót.

A vásárlásnál kiderült, hogy a
gyémánthegyi ipari gyémánt, de
biztosították: „Asszonyom, olvas-
hatta, hogy az ipari gyémánt vala-
mivel keményebb, mint a va-
lodi”. Ez lehet igaz, lehet nem
igaz, a segéd primán elvágott egy
csíkot előtte — megvette. Kétszáz
forint felett volt az ára. De meg-
éri, örökös az üvegvasgó, ezentúl
nem életveszélyes az élet a lakás-
ban, a kereskedés sokat tört,
és hamar elkopott. Ekkor felke-
redett és eljött hozzám, mert
megígérte, hogy néhány csorba
üvegemet majd könnyedén rá-
szabja egy-egy képre. Nekilátott.

A tragédia bekövetkezett. Négy
üveg vasgót — több darabba,
mint kellett volna. Megjegyzem,
primán ért az üvegvasgáshoz,
Megpróbáltam én is. Az üveg fo-
lületlen siklott a drága vágó, né-
ha megkarcolta.

— Ez a vágó selejt — jelentet-
tem ki és összesepertem a sok
elfuserált üveget. Az illető úgy
érezte, megbukott előttem, és mi-
vel jogász, természetesen nem
nyugodott bele az esetbe. Elvitte
a kereskedésbe. Sejtette, hogy
most már lefagy az eladók szá-
járól a műmosoly és nem kedves
vevő többé. (Az ilyen vevő soha-
sem kedves vevő, hanem okve-
teltenkedő pasas.)

— Nem használta megfelelően
— jelentette ki idegesen az eladó
és félretolta a garancialevelet. —
Igy kell ezt használni, és ráhúzza
egy üvegre. Nem ment. Elrontot-
ta. Ez nem kúp alakú vágó, ami-
vel cikornyákat lehet vágni, ha-
nem csak függőlegesen tartva,
megfelelő dűlési szögben. Be-
mutatta. A csodagyémánt siklott
az üvegen, mint egy bécsi jégre-
vű fittet hányó táncosnőjének
korcsolyája.

— Vegyék vissza az üvegvasgót,
és vagy adják vissza a pénzt,
vagy adjanak másikat, megfelelő
vágót.

Ezt már az odafülfő vezető is
hallotta, és mégis úgy tett, mint
aki belemerül valami sürgős ügy-
be. — Kérem a panaszkönyvet.

A konok kérésre — csak sem-
mi botrány az ületben — a ve-
zőt hajlandó volt leállni a ve-
zővel tárgyalni. Kiderült, hogy a
nagygyűrtű ipari gyémántos osz-
tatlan bukás részese. Sokat visz-
szaklúdtak, de mikor lesz a papi-
rkból végre a befizetett pénzért
üvegvasgó? Ki tudja. Addig is ad
egy kereskedő vágót. Vissza az ös-
korba.

Sok papír kitöltése után isme-
rösömben a jogász ördöge mocor-
gott. Két hete vette a vágót. So-
kan visszaadták már. Egyszerű
keresztkereszt adott fel: — Mond-
ja, mikor hozták vissza az első
vágót?

— Decemberben — felelte
megvetően a rubrikákkal vesződő
kereskedő.

— Tehát december óta tudatá-
ban van annak, hogy selejtárut
hoz forgalomba. Tudatosan meg-
károsítja a vevőt.

A kereskedő észbekapott: — A
visszaküldött vágókról még nincs

A két öreg ács az utolsó si-
mitásokat végezte már a
hétvégi kalyibán, amely
Mitugrász Balambér kései diplo-
máknak készült. Ez a késeiág
abban nyilvánult meg, hogy ál-
landóan izgett-mozgott, patto-
gott, mint a sajtukakac. Soha sen-
ki még öt percre sem látta leül-
ni, mint más normális embert.
Mintha minden eddigi lemaradá-
sát élete hátralevő részében
akarná behozni. Szociális érzé-
ről különben meglehetősen híres
volt baráti körében. Annak ide-
jén maga is alacsony sorból szár-
mazott és evickélt felfelé. Egy-
szerű famunkás volt, és eleddig
soha nem felejtette el, hogy hon-
nan jött, s talán azt is tudja,
hogy merre tart. A világért sem
viselné el, ha valaki is megkülö-
nbszített viszonyt erőltetne rá,
azaz ilyenből választalat húzna
Mitugrász és mindenkor környe-
zete közé.

Képzem, mennyire felpapri-
kázódna, ha valaki együgyű úri-
embernek képzelné, titulálná őt
a mai világban.

— Hogyisne! Mit képzelnék én-

semmi intézkedés. Nincs megál-
lapítva, hogy ez selejt.

— Most állapították meg, hogy
selejt. Nem vág. Ha vág is néha,
azt ötletszerűen csinálja. Tudta,
hogy selejtet hoz forgalomba. A
vevőt nem szabad megkárosíta-
ni. Ismerősöm látta, hogy kezé-
ben a kölcsön keresek holmival,
elvonulhat, úgyve belekerült a
reklamációk irattengerébe.

A káddugó beleesik a lyukba, a
sótartó kupakja elpattan, a tej-
főlbe a savó titkolására a tejvár
szelintint kever, becűletes üzlet-
vezető ezt is meg is mondja a
vevőnek, ez a helyes eljárás. A
kétkilós kenyér kilóba vágásánál
a többletet megfizetik, ha ke-
vesebb egy kilónál, nem fogadnak
el reklamációt — az ember már
szégyell szólni. Tíz deka juhtú-
róhoz nagy papírt adnak, törött
szélűen kapott üveget nem vesz-
nek vissza, ha az ember deszkát
vesz Rókuson és a szabályos tari-
fát akarja fizetni: „Ennyit én
adok a koldusnak” — ez a fele-
let. Aki visszavisz árut — meg-
nézik, és az ember nem szívesen
megy vissza ilyen üzletbe. A mo-
soly eltűnik, ha a tepertőnél ki-
fogásolja a bőrt, ha nincs bőr
rajta — drágább — hja, kérem,
kiválogattuk. Bizony mondom
néktek, testvéreim, a kereskedők
nem szorulnak ránk. Kénytele-
nek vagyunk vásárolni — mert
hová is mehetnénk? Az ember
nem vágyik a szorgalmas, sok-
szor túlterhelt kiszolgáló moso-
lyára, sokkal jobb a pontos mér-
leg, az őszinte felvilágosítás, szá-
batos eladási forma. A kereske-
delemnek kell megtanítani a gyá-
rakat — ha selejtet adtok, vissza-
küldjük.

Minden áru, amit eladásra kí-
nálunk, egy gyémánt vágó. Hi-
szünk benne. De újra és újra ta-
pasztaljuk — némely zacskókban
nincs lejárát, sok iparcikket a
kulturált csomagolás ürügyén te-
temesen felemelt áron hoznak
forgalomba, a túróban csak
zörgő kazein van, a gyémánt
üvegvasgó nem működik. És mégis
mindet árulják, tudva, hogy
rossz, silány, hasznavehetetlen.

Ismerősöm végül megjegyezte:
— Kicsit vigasztal, hogy az a ke-
reskedő kamatostul visszahozta
az „üvegvasgót” hasonszörűektől,
ha autóját szervízbe viszi, vagy
ha beleugrik egy lakásépítkezés-
be.

Atyai hangon oktattam ki, né-
mi szemforgató alázattal: — Ez
káröröm, bár Ben Ákiba szerint
legszebb öröm a káröröm, ná-
lunk elvetendő. Az építőket kell
megjavítani, és nem örülni a ve-
kereskedő iszonyú kálváriájának,
aminek elébe néz. Húsz évet fog
öregedni. Ezt nem lehet híválni,
ez rossz dolog. Különbözően
viselkedik a kölcsönkapott kere-
kes vágó?

— Itt van nálam, mindjárt ki-
próbáljuk, levágjuk azt a néhány
üveget.

— Ne, nem, nagyon köszönöm,
Majd keresek egy embert, aki-
nek valóban gyémánthegyű vá-
gója van, és ha akarja — sza-
badon rákarcolhatja egy balato-
ni szálloda halljában a nagy
üvegablak közepére. „Itt vár-
talak hiába, Lajos”. Mert azzal
minden irányban lehet szabadon
és biztosan karcolni.

Lódi
Ferenc

A FIZETSÉG

rólam, hogy szemellenzős, plety-
kás kispolgárrá vedtettem? —
tiltakozna olyan hangosan, hogy
a Tiszának és összes mellékfo-
lyóinak víztükre beleborzolódna.

Hát ilyen összetettségekben kell
néznünk Mitugrász Balambért,
hogy megérthessük viszonyát a
neki dolgozó két áccsal. Délidő-
ben rántott nyári csirkével tömte
őket, fröstökre húsz tojást vere-
tetett le nekik, vacsorakor pedig
rostonsült borjúmáj-szeletekkel
várt rájuk. Napközben szigorúan
itatta embereit, eredeti villányi
hegylevével, hogy a szekerce meg
a fűrészt ki ne essen az ácsok ke-
zéből. Ebéd után pedig nap mint
nap veszekedett velük, mert
azok az istennek se akartak le-
pihenni, szundítani egy órácskát.

— Ez pedig kötelező. Az ide-
jében való pihenés fél egészség.
En csak tudom, hiszen van egy
pár orvosbarátom — főmedt rá-
juk ellentmondást nem tűró han-
gon.

— Hát akkor, komám, feküd-
jünk — húzta be a nyakát az
idősebbik ács. A segédje, Pali bá-
csi, pedig ballagott utána az ár-
nyat adó fűzfa alá.

— De utána ráhajtottam ám pi-
szokul, hogy megizzad majd raj-
tunk az ing — szolt vissza az
öregebbik ács, majd hozzátette:

— Holnap már úgy is pénzért
dolgozunk, mert készen leszünk.

— Utána lehet, akár csikokra
izzadhatják le magukról az ing-
get, azt se bánom. Holnap pedig
hozom a dohányukat, mert dél-
után megyek érte a bankba —
szolt utánuk, mintegy jó álmo-
kat kívánva.

Hogy az ácsok napestig dur-
moltak-e vagy másnap hajnalig,
az időt nem mérte senki. Annyi
bizonyos, hogy az utolsó szeg be-
verésével is végeztek, mire a
bank fizetett Mitugrásznak. Tü-
körfényes Opel-Recordján kifelé
tartott a Mitugrász-portára, ami-
kor a volán mögött elmosolyin-
totta magát. Eszébe jutott, hogy a
bank ajtajában összetalálkozott
egy gyerekkori férfismerőseivel,
aki mindig pajzán fényképeket
hordott a zsebében tucatszámra.
Legfrissebb szerzeményeit most
is meg akarta neki mutogatni, de
Mitugrásznak nem volt ideje a
gyönyörködésére.

— Majd máskor átnézegetem a
képeidet, öregem, de most na-
gyon sietek. Vagy add ide a
borítékostól együtt, majd holnap
visszaküldöm — mondta, s azzal
zakója belső zsebébe süllyesztet-
te a csiklandós képeket. Egyik ol-
dalon a kötegni pénz, ugyan-
csak borítékoltva, a másik olda-
lon pedig a lenge lányok alsó- és
felsővonalakkal ugyancsak ki-
domborították Mitugrász Ba-
lambér bodag, beesett mellét.
Ezért hát mindkét borítékot be-
csúsztatta kocsija műszerfalának
rejtett rekeszébe.

— No, gyerekek, átveszem a
munkátokat! — köszönt bizal-
maskodva a két öreg ácsra, akik-
nek eszébe jutott a sok altatás
és a gyomruk túltraktálása. De-
hogy is időztek volna hosszan a
munkájuk mutogatásával, nehogy
az építetőnek még eszébe jusson
őket dédelgetni. Csakúgy rábök-
tek, mutattak a vityillóra, mint
valami fényességre, amelyről tar-
tani lehet, hogy kámforrá válto-
zik.

— Jól van, fiúk, öreg esontok,
rátok még lehet számítani — ve-
regette meg az ácsok vállát, akik
egyre szabódtak a dicséretől.

— No, de ne vesztegessük az
időt, mert kihül a csárdában a
halászlé — tuszkolta be a kocsi-
ba a két öreg Mitugrász, majd
így folytatta: — Igaz, egy tá-
lételnél most többet érdemelnék.
Kezdhethetünk a menüt teknősbé-
kalevesszel, folytathatnánk cápa-
uszonnyal, vagy szecsuanai módra
készült rákkal és befecjezhetnénk
Gundel-palacsintával. Csak most
nincsen rá időm, majd máskor —
sorolta fel kapásból az egyszerű
ételeket.

Az ácsok úgy megütköztek a
felsoroláson, mert ahogy mondani
szokták: se pókni, se nyelni nem
tudtak. Az öregebbik viszont
annyira ráértett a ráksültre, vagy
a teknősbékaevesre, hogy szinte
belesápadt, és rögtön zsebkendő-
szorított a szájára. Be is húzódott
az ülés sarkába úgy, hogy egy
szót sem szolt a csárdáig. Ott vi-
szont gyorsan búcsúzkodni akart,
mondván, megülheti a gyomrát a

halétel. Magában ugyanis attól
tartott: mi lesz, ha Mitugrász Ba-
lambér rá talál érne, ideje lesz,
hogy mondókája szerint feltálla-
ljanak?

Amíg az öregek kikészültek a
kocsiból, Mitugrász magához
vette az egyik kitömött borítékot,
olyan nagy lendülettel, hogy má-
sok is lássák a szerény mozdula-
tot, s zakója belső, bal oldali
zsebébe csúsztatta. A csárda aj-
tajában maga előtt tuszkolta be-
felé az ácsokat, akik a legköze-
lebbi asztalhoz lehuppanva úgy
vélekedtek, hogy a halételéknél,
a halászlénél jobban szeretik a
bort, mert abban nincsen szálla.

— Amit maguk esznek, abban
sincs, mert előre filéztem —
jelentette ki atyaián.

— Filézetté?... Nohiszen, ak-
kor azt csak egye meg maga —
felelte rosszat sejtve az öregebbik
ács.

— Persze, kicsontoztatam,
hogy ne legyen benne szálla.

— Az úgy más, akkor nincs vele
baj — nyugtatta meg magát az
öreg ács, s azzal nekilátott kana-
lazzi. A csípős cseresznyepaprikát
szétnyomkodták a lében, s attól
kezdve úgy belevörösödtek, izzad-
tak az evésbe, hogy lekerült ró-
luk a kabát.

— Hanem itt van a pénzetek,
gyerekek! Számoljátok meg! —
csapta ki előbük a tömött borí-
tékok.

— Dehogy is számoljuk, nem
érünk most rá. Meg van az biz-
tosan, majd holnap elosztjuk
rajta — tiltakozott a bizalmatlan-
ság ellen a veresebb arcú öre-
gebb, s azzal levetett kabátjába
süllyesztette a borítékot. A ha-
lászle után a maradék borral
nem sokat vesződtek, az ajtóban
pedig rögtön elváltak: hárman
háromfelé mentek.

— Hű, az áldóját! — csapott a
homlokára Mitugrász. — Elfe-
lejtettem tőlük megkérdezni,
hogy ki- vagy befelé, jobbra vagy
balra nyílik-e a vityilló ajtaja.
Mert nekem csak balra nyíljon,
ha nem is 180 fokos szögig, de

legalább úgy látszódnék. No,
majd reggel elszaladok az öreg-
hez, s ha nekem jobbra csikorog
az az ajtó, akkor átrakatom vele
— morfondírozott magában.

Hanem másnap reggel, úgy ki-
lenc óra tájban, nem az öreg ács,
hanem a felesége nyitott neki
ajtót.

— Hát az öreg fiú? Talán már
elment munkába? — kérdezte
Mitugrász köszönésképpen.

— Nem ment sehova. Még al-
szik — szúrta a foga közt a szót
az ács felesége, miközben villám-
ló tekintet vetett a jövevényre.

— Alszik...? Ilyenkor, mikor
már magasan jár a nap?

— Maga miatt feküdt le olyan
későn, hogy a kakas harmadik
kukorékolása is fent találta még.

— Miattam? — csodálkozott
Mitugrász.

— Maga kérdezi? Hát milyen
képekkel fizette ki a heti mun-
káját, mi? Csupa meztelen nő-
személyek mutogatják magukat
rajta. Hogy nem sült ki a sze-
mük a fényképező előtt. S ez a
vénenber bennük gyönyörködött
egész este, egész éjjel. Talán a
képeivel fizessenek a piacon meg
a boltban, he? Hogy szippanta-
ná fel magát az ég a meztelen
nőszemélyeivel együtt — ripako-
dott rá az ácsné úgy, hogy Mit-
ugrász jobbnak látta azonnal ki-
szaladni a kocsihoz.

— Hogy a franc törje ki azo-
kat a borítékokat, hát nem ös-
zecszereltem egyiket a másikkal!
— nyúlt be a műszerfal rekeszé-
be, ahol még mindig ott lapult a
borítékolt pénz.

— Mondtam nekik tegnap,
hogy számolják meg. Akkor rö-
gtön kiderült volna a fatális té-
vedés.

Igy védekezett visszatérve
az ács felesége előt, aki
azonmód megszámlálta a
százakat kétezerig, és át is né-
zett rajtuk, hogy nem ragadtak-e
hozzájuk a pajzán képekből. Mit-
ugrász Balambérnak pedig is-
mét sietőssé vált az útja, nehogy
az ácsné tovább szője rá a szen-
tenciákat.

— Egye fene azt az ajtót, nyí-
ljon most már akármerre. Majd
elébe rakatok egy spanyolfalat.
Abban csak nem láthat tenden-
ciát senki sem — zárta le retten-
tő nagy gondját, s mint aki jó
vásárt csinált, belecsapott saját
puha tenyerébe.

Tóth Sándor

Metamorfózis №1 Tavasz